

Sygn.akt III AUa 728/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SO del. Dorota Zarzecka

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 31 maja 2012 r. sygn. akt V U 316/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 16 lutego 2012r.

Sygn. akt III AUa 728/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 16 lutego 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.), odmówił G. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy stwierdził, że nie spełnia ona warunków do przyznania dochodzonego świadczenia określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy, ponieważ u ostatniego pracodawcy nie była zatrudniona przez wymagany okres co najmniej 6 miesięcy.

G. S. w odwołaniu od powyższej decyzji domagała się przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Podniosła, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku pracowała u tego samego pracodawcy, zatem spełnia wszystkie przesłanki niezbędne do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 31 maja 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał G. S. świadczenie przedemerytalne od dnia 17 stycznia 2012 roku. Sąd I instancji ustalił, że odwołująca zawarła umowę o pracę tymczasową z agencją pracy (...) U. K. z siedzibą w B. na okres próbny od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 30 kwietnia 2010 roku oraz na okres od dnia 1

maja 2010 roku do dnia 31 marca 2011 roku na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie U (...) w B.. Pracodawcą użytkownikiem była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. Umowa o pracę tymczasową została rozwiązana w dniu 31 grudnia 2010 roku na mocy porozumienia stron z powodu likwidacji zakładu pracy. Następnie odwołująca zawarła umowę o pracę na czas określony od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 9 stycznia 2014 roku z Firmą Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B. na stanowisku kasjera-sprzedawcy, którą wykonywała również w sklepie (...)w B.. Powyższa umowa została rozwiązana za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę z dniem 11 czerwca 2011 roku. Sąd I instancji wskazał, iż G. S. ubiega się o świadczenie przedemerytalne na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.). Okolicznością sporną było to, czy odwołująca była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w ostatnim zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Sąd Okręgowy stwierdził, że zasady zatrudniania pracowników tymczasowych przez agencję pracy tymczasowej regulują przepisy ustawy z dnia 9 lipca 2003 roku o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 166, poz. 1608 ze zm.). Wskazał, iż z zeznań świadka T. K. wynikało, że prowadzi on działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. W ramach tej działalności prowadzi cztery sklepy spożywcze. Agencja pracy (...) U. K. z siedzibą w B. pozyskiwała pracowników do pracy w należących do niego sklepach, zaś miejscem wykonywania pracy przez pracownika zatrudnionego przez agencję pracy tymczasowej był sklep (...) w B.. Świadek podał, że odwołująca najpierw pracowała w jego sklepie na podstawie umowy o pracę tymczasową zawartą z agencją pracy (...) U. K. z siedzibą w B., zaś następnie na podstawie umowy o pracę zawartej z Firmą Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B.. Na podstawie zarówno umowy o pracę tymczasową, jak również na podstawie późniejszej umowy o pracę G. S. wykonywała pracę na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...) w B.. Nadto świadek wskazał, iż w obu tych okresach faktycznie to on wypłacał odwołującej wynagrodzenie. W okresie zatrudnienia przez agencję pracy tymczasowej przekazywał wynagrodzenie za pośrednictwem agencji, zaś w ostatnim czasie wypłacał je bezpośrednio. Nie ulegało wątpliwości, że pracodawcą G. S. w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B.. W odniesieniu do okresu, kiedy odwołująca pracowała w oparciu o umowę o pracę tymczasową, Sąd I instancji uznał, że nie była ona pracownikiem agencji pracy tymczasowej - (...) U. K. z siedzibą w B.. G. S. nie wykonywała bowiem na rzecz agencji pracy tymczasowej żadnych czynności wynikających z umowy. Była zatrudniona jako pracownik tymczasowy w celu wykonywania pracy na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika, tj. Firmy Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B. na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...) w B.. Stąd Sąd Okręgowy uznał, że również w okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę tymczasową pracodawcą odwołującej była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., tj. pracodawca użytkownik. Z powyższych względów Sąd I instancji uznał, że odwołująca była zatrudniona w Firmie Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B. przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, zatem spełnia wszystkie określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych warunki do przyznania dochodzonego świadczenia. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżył powyższy wyrok w całości zarzucając mu naruszenie:

- art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.) poprzez przyjęcie, że G. S. udowodniła, iż u ostatniego pracodawcy Firmy Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B. pracowała przez okres dłuższy niż 6 miesięcy i w związku z tym spełnia warunki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegających na ustaleniu, że G. S. była zatrudniona w Firmie Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B., należącej do T. K., przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, podczas gdy w tym okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez agencję pracy tymczasowej - (...) U. K. z siedzibą w B., a w okresie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku przez Firmę Handlowo-Uslugową (...) T. K. w B..

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna ponieważ Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 120, poz. 1252 ze zm.) w związku z przepisami ustawy z dnia 9 lipca 2003 roku o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 166, poz. 1608 ze zm.).

Zgodnie z prawidłowo ustalonym przez Sąd Okręgowy stanem faktycznym G. S. w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku pracowała na podstawie umowy o pracę tymczasową zawartej z agencją pracy (...) U. K. z siedzibą w B. na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...) w B.. Pracodawcą użytkownikiem była Firma Handlowo-Usługowa (...) T. K. w B.. Następnie w okresie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku odwołująca pracowała na podstawie umowy o pracę zawartej z Firmą Handlowo-Usługową (...) T. K. w B., na podstawie której również świadczyła pracę na stanowisku kasjera-sprzedawcy w sklepie (...) w B..

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 roku, Nr 69, poz. 415 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

Okolicznością sporną w sprawie było to, czy odwołująca spełnia warunek zatrudnienia przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w ostatnim zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W konsekwencji należało rozstrzygnąć, czy w okresie, w którym G. S. była związana umową o pracę tymczasową, jej pracodawcą była agencja pracy tymczasowej, tj. (...) U. K. z siedzibą w B., czy też pracodawcą użytkownikiem, tj. Firma Handlowo-Usługowa (...) T. K. w B..

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem doktryny (Magdalena Paluszkiwicz „Zatrudnienie tymczasowe w polskim prawie pracy”, Lex 2011, a także Karol Łapiński „Umowa o pracę na czas określony z pracownikiem tymczasowym”, CH Beck 2009) zatrudnienie tymczasowe to konstrukcja prawna, w ramach której co do zasady realizowany jest stosunek pracy. Jest to jednak stosunek pracy szczególny, ponieważ umożliwia realizację celów gospodarczych trzech podmiotów. Pracownik tymczasowy zobowiązuje się względem agencji świadczyć pracę na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika. Agencja pracy tymczasowej zobowiązuje się zatrudniać pracownika tymczasowego do wykonywania pracy na rzecz pracodawcy użytkownika za wynagrodzeniem. Uczestnictwo pracodawcy użytkownika w przebiegu pracy tymczasowej wpływa natomiast na modyfikację zobowiązań stron stosunku pracy. W konsekwencji uznaje się, że owa relacja nie jest odrębnym stosunkiem prawnym, a postacią stosunku pracy, którego cechą charakterystyczną jest uczestnictwo trzeciego (obok pracodawcy i pracownika) podmiotu – pracodawcy użytkownika. Dla zaznaczenia wskazanej cechy szczególnej uzasadnione jest używanie określenia „stosunek pracy tymczasowej”. Umowa o pracę, na podstawie której przebiega realizacja stosunku pracy tymczasowej stanowi podtyp kodeksowej umowy o pracę.

Stosownie do art. 1 ustawy z dnia 9 lipca 2003 roku o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 166, poz. 1608 ze zm.) ustawa ta reguluje zasady zatrudniania pracowników tymczasowych przez pracodawcę będącego agencją pracy tymczasowej oraz zasady kierowania tych pracowników i osób niebędących pracownikami agencji pracy tymczasowej do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz pracodawcy użytkownika. Zgodnie z art. 2 pkt 1 w/w ustawy pracodawcą użytkownikiem to pracodawca lub podmiot niebędący pracodawcą w rozumieniu Kodeksu pracy, wyznaczający pracownikowi skierowanemu przez agencję pracy tymczasowej zadania i kontrolujący ich wykonanie. Przez pojęcie pracownika tymczasowego rozumiemy natomiast pracownika zatrudnionego przez agencję pracy tymczasowej wyłącznie w celu wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika (art. 2 pkt 2 w/w ustawy).

Analiza powyższych przepisów prawnych prowadzi do wniosku, iż w sytuacji zawarcia umowy o pracę tymczasową pracodawcą pracownika tymczasowego jest agencja pracy tymczasowej, nie zaś pracodawca użytkownik. To agencja pracy tymczasowej m.in. zatrudnia pracownika tymczasowego (zawiera z nim umowę o pracę), kieruje go do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika, wypłaca pracownikowi tymczasowemu wynagrodzenie. Pomimo tego, że pracownik tymczasowy nie jest podporządkowany agencji pracy tymczasowej w rozumieniu art. 22 § 1 k.p., tj. nie wykonuje pracy na jej rzecz i pod jej kierownictwem, natomiast podlega kierownictwu podmiotu trzeciego, tj. pracodawcy użytkownika, to stosunek pracy wiąże go z agencją pracy tymczasowej, nie zaś z pracodawcą użytkownikiem (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2011 roku w sprawie o sygn. akt I UZP 6/11 (OSNP 21012/9-10/122, lex numer 1070584).

Sąd Apelacyjny nie podziela zatem stanowiska Sądu Okręgowego, w zakresie w jakim uznał on, że w okresie wykonywania przez odwołującą umowy o pracę tymczasową jej pracodawcą był pracodawca użytkownik, czyli Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B..

W spornym okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku pracodawcą odwołującej była agencja pracy (...) U. K. z siedzibą w B..

Okolicznością bezsporną było natomiast to, iż w okresie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku pracodawcą G. S. była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B..

W powyższych okresach pracodawcami odwołującej były zatem różne podmioty, tj. agencja pracy (...) U. K. z siedzibą w B. oraz Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., mimo że miejsce świadczenia pracy przez G. S. było to samo.

G. S. nie spełnia warunku zatrudnienia przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy w ostatnim zakładzie pracy, z którym stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Ostatnim zakładem pracy była Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., z którą odwołującą łączył stosunek pracy przez 5 miesięcy oraz 3 dni. Poprzednio była zatrudniona u innego pracodawcy - agencji pracy (...) U. K. z siedzibą w B., zatem brak jest możliwości zliczenia obu tych okresów zatrudnienia na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Bez znaczenia dla prawa odwołującej do dochodzonego świadczenia pozostaje okoliczność, że T. K., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) T. K. w B., w dniu 25 grudnia 2010 roku (tj. w okresie zatrudnienia przez agencję pracy tymczasowej) dokonał wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej G. S.. W okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku podmiotem uprawnionym do potwierdzenia ubezpieczenia odwołującej była agencja pracy (...) U. K. z siedzibą w B., jako jej pracodawca.

Należy stwierdzić, iż zarówno w okresie od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku, jak też w okresie od dnia 10 stycznia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2011 roku G. S. faktycznie wykonywała pracę w sklepie U (...) w B. należącego do Firmy Handlowo-Uslugowej (...) T. K. w B.. Powyższa okoliczność nie ma jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia. Istotne znaczenie miało to, który podmiot był pracodawcą odwołującej w okresie wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę tymczasową.

Sąd I instancji błędnie więc przyjął, że odwołująca spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych.

Dlatego też zarzut apelacyjny naruszenia art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 w/w ustawy okazał się uzasadniony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.